Vejledning

Plastvalg med cirkulær tilgang

- mindre forbrug og mindre affald

Fastsæt nemt de rigtige krav, når du skal købe eller udbyde produkter indeholdende plast

Udarbejdet i samarbejde mellem Plastindustrien og Aarhus Kommunes Plaststrategi – September 2022

Velkommen

Denne guide anvendes som en simpel hjælp til at skabe det rigtige klimavenlige valg i forbindelse med efterspørgsel af produkter eller emballage, der indeholder plast. Vejledningen er samtidig en simpel guide til de overvejelser, du skal have, når vi sammen skal genanvende vores produkter, så vi kan realisere målet med at reducere vores forbrug og affald. Vi skal ændre og udfordre det, vi PLEJER!

Målgruppe:

- ALLE der køber eller udbyder produkter, der indeholder plast
- ALLE der tager ansvar for cirkulært indkøb, ved at genanvende ressourcerne og skabe mindre forbrug og mindre affald

Guiden er et opslagsværktøj. Her kan du se:

- **Plasttyper**: Hvilke plasttyper du skal efterspørge for at sikre det klimavenlige valg
- **Livscyklus**: Illustration af livscyklus med anbefaling til overvejelser, der skal understøtte den cirkulære proces
- **Forbrænding/tab**: Eksempler på hvordan ressourcerne efter endt brug skal sorteres i de lovgivningsmæssige 10 affaldstyper (2023)
- **Fakta**: En oversigt over de forskellige plasttyper, og betydningen af at anvende de rigtige typer af plast til de givne produkter i den givne situation

God fornøjelse med guiden!

Den cirkulære proces

Vi skal:

- Bruge det, vi allerede har
- Reparere det, der er i stykker
- Dele med andre ved at låne eller leje
- Efterspørge produkter med genanvendt materiale
- Finde alternativer til engangsprodukter
- Vælge god kvalitet, der holder længe
- Vælge produkter, der kan repareres løbende
- Købe genbrug frem for nyt

Den cirkulære proces understøtter disse verdensmål:

Genanvendt plast i produktet

Efterspørg så vidt muligt produkter, der helt eller delvist består af genanvendt plast, af nogle kaldet *genbrugsplast**, da det sparer CO_2:

- Samfundet sparer ca. 2,5 kg CO_2 for hvert kg plast, der genanvendes. Besparelsen opstår som en kombination af mindre tilførsel af nye råstoffer og mindre plast til forbrænding

Plasten kan være mærket med et trekantsymbol, men det er ikke nødvendigvis ensbetydende med, at produktet indeholder genanvendt plast.

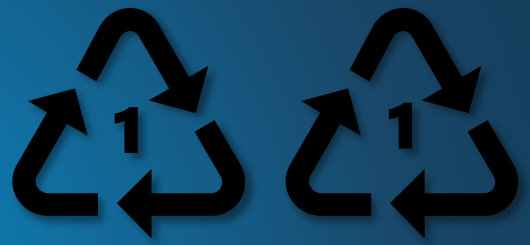

PET RPET

- Symbolet betyder, at produktet skal recirkuleres
- I teksten under symbolet kan der være angivet et "R" fx "RPET"**
- R står for "recycled", altså at produktet består helt eller delvis af genanvendt plast
- Det kan også være beskrevet i deklarationen, at der er brugt x-antal % genanvendt plast i produktet

* *Genbrugsplast* er ikke den korrekte fagbetegnelse
** Se Fakta 1 for forklaring på plasttype

Design og sammensætning

Efterspørg så vidt muligt produkter designet til genbrug og/eller genanvendelse:

- Produkter af rene materialer, der ikke er sammensat af forskellige materialetyper såsom plast/papir, papir/pap, metal/glas osv kan genanvendes
- PP, PE, PET, PS, EPS (flamingo)* og mange flere ensartede plasttyper kan genanvendes - **når de er adskilt**
- Labels på PP og PE emballage bør være af samme plast materiale som emballagen: Undgå labels i fastklæbet papir og PVC, da sammenblandingen forringer kvaliteten af den genanvendte plast

- Brug så vidt muligt emballage, der kan indsamles i den husstandsnære indsamling (borgenes skraldespande) til genanvendelse. Her er der tale om plasttyperne PP, PE og PET
- Efterspørg genbrugsemballage med returordning direkte til leverandør
- Vær opmærksom på at alternativer til plast i flere tilfælde har en coating/belægning/lak eller lignende, som kan indeholde uhensigtsmæssige kemiske stoffer

Der er udarbejdet en plastdesignguide, som også kan hjælpe godt på vej: ***Find den her!***

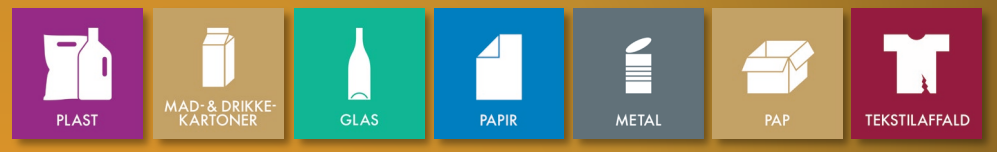

* Se Fakta 1 og 2 for forklaring på plasttyper

Biobaseret plast

Produkter af biobaseret plast kan give visse klimamæssige fordele, men det afhænger af det specifikke produktmateriale og ønske om at undgå eller minimere forbrug af fossile råstoffer.

Biobaseret plast kan være en udmærket løsning, men det varierer afhængig af produkt og type af plast.

Hvad betyder biobaseret plast?

- Plasten er fremstillet af et **organisk materiale**. Materialet er omdannet, så det svarer til "almindelig" plast
- Det organiske materiale, anvendt til produktionen, bør **ikke** indeholde fødevarer som fx majs eller sukkerrør. Det må gerne være produktionsrester eller affaldsprodukter - kaldet 2. eller 3. generation bioplast
- Biobaseret plast af samme plasttyper kan indgå i indsamlingen af materialer til genanvendelse sammen med øvrige plasttyper. Eksempelvis kan en PE biobaseret plast genanvendes med konventionel PE
- Biobaseret plast er **ikke** det samme som bionedbrydelig plast

Bionedbrydelig plast

Myte: "Bioplast nedbrydes af sig selv i naturen!"

Fakta: Den bionedbrydelige plast skal nedbrydes af mikroorganismer (bakterier eller svampe) og blive til vand, biomasse, CO_2 og/eller metan - i naturen tager dette utrolig lang tid. Plasten kan være fremstillet af biomasse, olie/gas eller en blanding heraf og kan **ikke** genanvendes sammen med øvrig plast

Anvendelse: Bionedbrydelig plast bruges fx til arrangementer som festivaler, hvor der er etableret en intern ordning til indsamling og returnering af den bionedbrydelige plast

I Danmark har vi som udgangspunkt ikke anlæg til håndtering af denne type plast. Det skal derfor sikres et anvendeligt retursystem fx i Tyskland. Spørg derfor ind til hvilket retursystem produktet kan cirkulere i. Overvej om en separat indsamling og returnering er mulig

Undtagelser: Vi skal undgå plast i naturen

Bionedbrydelig plast uden indsamling til nedbrydnings-anlæg kan dog give mening, når der er en overhængende risiko for, at produktdele ender i naturen. Eksempler kan være: haglskåle, strips til vejtræer, landbrugsplast, børster på kommunale fejemaskiner, m.v.

Andre plasttyper

EPS/flamingo

- Fx fiskekasser og elektronikemballage

Indsamles til genanvendelse på mange genbrugspladser

Erhverv kan aftale særskilt indsamling af EPS til genanvendelse

Hård PVC

- Fx tagrender og kloakrør

Indsamles på genbrugspladserne via WUPPI-ordningen

Vinyl

- Fx gulvbelægninger

Kan i enkelte tilfælde tages retur via producenten

ABS

- Fx kabinetter på elektronikprodukter

Indsamles på genbrugspladserne via producentansvarsordningen

Produkteksempler

Rengøringsartikler

- Emballagen kan med fordel indeholde genanvendt plast
- Emballage fra rengøringsmidler indsamles ofte til genanvendelse sammen med andre plasttyper
- Efterspørg emballager i eksempelvis genanvendt PP og PE, som findes i de normale indsamlingssystemer

Møbler

- Efterspørg møbler med indhold af genanvendt plast: fx plast fra brugte fiskenet, reb eller emballager
- Efterspørg møbler af samme materialetype eller flere materialetyper, der kan adskilles og sorteres i affaldstyper efter endt brug - og dermed genanvendes til nye produkter

Kontorartikler

- Efterspørg ensartede plasttyper uden sammensatte materialer
- Efterspørg **genanvendt plast**

Tilbagetagning af emballager

- Efterspørg cateringordninger med mulighed for at returnere emballagen til genpåfyldning eller alternativt genanvendelse
- Efterspørg løsninger i genanvendt plast
- Efterspørg flergangsprodukter

PLAST INDUSTRIEN

De 10 affaldstyper

For maksimal udnyttelse af produkternes ressourcer skal affald nu sorteres i 10 affaldstyper

Forebyggelse

Skab nye vaner, forbrug mindre og undgå spild

Genbrug

Giv tingene videre til andre, køb mere genbrug og reparer det, der er i stykker

Genanvendelse

Sortér mest muligt affald

Affaldsenergi

Grøn fjernvarme og CO_2-neutral strøm

Deponi

Mindst muligt

Affaldshierarki

Ressourcer skal flyttes så langt op i hierarkiet som muligt

Vil du vide mere?

Vi håber, du er kommet godt igennem vores vejledningsforløb!

Vi håber, dette værktøj bidrager til at sikre det rigtige valg af plast som tilgodeser den cirkulære økonomi.

Vil du vide mere?

Du kan få mere information på de to næste siders fakta.

Du kan læse mere via nedenstående links, hvor du også finder vores kontaktoplysninger:

Plastindustrien

Aarhus Kommunes Plaststrategi

De bedste cirkulære hilsener
Plastindustrien og Aarhus Kommunes Plaststrategi

Fakta om plast 1

PP-plast – Polypropylen

- Polypropylen er en meget anvendt plasttype
- Er hård og uigennemsigtig
- Anvendes fx til emballage til fersk kød, tæpper, møbler, tovværk, beklædning, filtre og rør

PE-plast, Polyethylen

- Kan opdeles i to grupper, HDPE og LDPE:
  - **HDPE-plast:** high density polyethylen - bruges til fx vand- og afløbsrør, flasker, baljer, spande og legetøj
  - **LDPE-plast:** low density polyethylen - bruge fx til folie(blød plast), bæreposer og belægning indvendig i karton

TPE-plast

- Bliver fx brugt i den yderste belægning på plastikhjul og ligner gummi. Kan også anvendes i tætningslister eller større emner som krukker og spande

PET-plast, Polyethylenterephthalat

- PET er et meget anvendt materiale til emballering af fx fødevarer samt flasker
- PET er meget velegnet til genanvendelse i emballager med fødevarekontakt

PS-plast – Polystyren

- Bliver fx brugt til CD'er, kopper, legetøj og andre produkter, som man ønsker at fremvise i en glasklar emballage

EPS-plast – Flamingo

- Ekspanderet polystyren. Bliver fx brugt til isolering, kasser og beskyttende emballage

Fakta om plast 2

PVC-plast – Polyvinylchlorid

- Bliver fx brugt til drikkevandsrør, nedløbsrør, afløbssystemer, vinduesrammer, kabelbakker, tagrender, profiler og tagplader

R-Plast

- Plastmateriale, hvor der er anvendt genanvendt plast til fremstillingen
- Genanvendt plast kan komme fra forskellige kilder
- Hvis muligt, vil PCR være en prioritet:
  - **PCR – Post Consumer Recycled plast:** plast der har været i brug hos forbrugere eller i virksomheder og som efterfølgende genanvendes
  - **Pre-consumer eller post-industriel:** plast som er afledt fra en produktionsproces, som efterfølgende genanvendes til nyt materiale til andre produktionsprocesser

ABS-plast – Akrylonitril-butadien-styren

- Bliver fx brugt til kabinetter til hårde hvidevarer, telefoner, computere, udstyr til biler samt til Legoklodser og andet legetøj

Nyttige links

- Genbrug og genanvendelse af plastemballager til de private forbrugere
- Bæredygtige byggeklodser til fremtiden
- Anvendelse og potentiale for brug af bioplast i Danmark
- Det Store Plastleksikon

PLAST INDUSTRIEN

BEYOND WASTE

Kredsløb

AARHUS KOMMUNE

En del af løsningen